

**APLINKOS APSAUGOS AGENTŪROS
TARŠOS PREVENCIJOS IR LEIDIMŲ DEPARTAMENTO
MARIJAMPOLĖS SKYRIUS**

Biudžetinė įstaiga, A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188784898
Skyriaus duomenys: Dariaus ir Girėno g. 4, LT-68176 Marijampolė, tel. (8 343) 97 802, faks. 8 7066 2000,
el. p. marijampoles.skyrius@aaa.am.lt, http://gamta.lt

UAB „Sava ranga“
Savanorių pr. 192-602, 44151 Kaunas
el. p. info@savaranga.lt

2014-11-10
[2014-10-23

Nr. (15.4)-A4-7041
Nr.

Kopija
Adresatams pagal sąrašą

**ATRANKOS IŠVADA DĖL BALSUPIŲ KOOPERATINĖS BENDROVĖS KARVIDĖS
REKONSTRUKCIJOS IR SKYSTO MĖŠLO REZERVUARO STATYBOS POVEIKIO
APLINKAI VERTINIMO**

1. Informaciją atrankai pateikė – UAB „Sava ranga“, Savanorių pr. 192-602, Kaunas, tel. +370 601 81943.

2. Planuojamos ūkinės veiklos užsakovas – Balsupių kooperatinė bendrovė, Dženčialaukos kaimas, Liepų g. 2A, Marijampolės savivaldybė.

3. Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas – karvidės rekonstravimas ir skysto mėšlo rezervuaro statyba.

4. Numatoma planuojamos ūkinės veiklos vieta – Marijampolės apskritis, Marijampolės savivaldybė, Daukšių miestelis, Sodybinė g. 25.

5. Trumpas planuojamos ūkinės veiklos aprašymas

Bendrovės veiklos kryptys yra pieno gavyba, tiksliau melžiamų karvių auginimas siekiant išsiauginti pakaitinį prieauglį ir pašarus. Žemės sklypo kadastrinis Nr. 5124/0002:397. Sklypo plotas – 1,5453 ha. Pagrindinė tikslinė naudojimo paskirtis – žemės ūkio. Naudojimo būdas – kiti žemės ūkio paskirties žemės sklypai. Žemės sklype yra pastatyta karvidė ir mėšlidė. Specialiosios naudojimo sąlygos: VI elektros linijų apsaugos zonos – 0,0009 ha, XLIX vandentiekio, lietaus ir fekalinės kanalizacijos tinklų ir įrenginių apsaugos zonos – 0,0049 ha, XLVI rezervatų apsaugos zonos – 1,5453 ha. Rekonstruojama karvidė ir statomas skysto mėšlo rezervuaras patenka į rezervatų apsaugos zoną. Į kitas apsaugos zonas statiniai nepatenka. Žemės sklypas nuosavybės teise priklauso Dovinės žemės ūkio bendrovei. Balsupių kooperatinė bendrovė žemės sklypą nuomojasi 25 - erių metų laikotarpiui pagal Žemės nuomos sutartį Nr. 20140718/1. Infrastruktūra vietovėje išvystyta. Į teritoriją galima patekti iš šiaurės puseje esančios Sodybinės gatvės. Vietovės infrastruktūrą sudaro gamybinė zona, esami lauko elektros tinklai, esami vietiniai vandentiekio ir nuotekų šalinimo tinklai. Rytuose, šiaurėje ir vakaruose ūkinės veiklos teritorija ribojasi su Dovinės žemės ūkio bendrovei priklausančiu sklypu, kuriame yra galvijų kompleksas. Pietuose ribojasi su privačiais žemės ūkio paskirties sklypais. Pietvakariuose apytiksliai už 200 m teka upė Dovinė. Iki ežero Žuvinto yra 2,40 km pietryčių kryptimi. Iki Žuvinto pelkės yra 1,2 km rytų kryptimi. Vietovėje, vertinant 2 km spinduliu yra vienas nekilnojamojo kultūros vertybių objektas: Daukšių kaimo senosios kapinės, vadinamos Radinių kalnu (unikalus objekto kodas 22083). Artimiausias

atstumas iki jų nuo esamo komplekso yra 1,2 km šiaurės rytų kryptimi. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 „Dėl specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo“, 65 ir 73 punktais galvijų laikymo statiniams ir mėšlo kaupimo įrenginiams yra nustatyta sanitarinės apsaugos zona – 300 m. Statiniuose laikoma daugiau kaip 300 sąlyginių gyvulių. Artimiausias atstumas nuo galvijų laikymo pastatų ar mėšlo kaupimo įrenginių iki artimiausios gyvenamosios teritorijos (gyvenamo namo) yra 220 m šiaurės kryptimi. Iki Daukšių gyvenvietės yra apytiksliai 440 m. Iš sanitarinės apsaugos zonos ribose esančių gyvenamųjų namų savininkų yra gauti sutikimai dėl SAZ įregistravimo. Šiuo metu UAB infraplanas vykdo poveikio visuomenės sveikatai vertinimą siekiant patikslinti sanitarinės apsaugos zonos ribas. Artimiausia tankiai apgyvendinta vieta yra Daukšių gyvenvietė, atstumas iki jos – 440 m. 2011 m duomenimis Daukšiuose gyvena 275 gyventojai.

Rekonstruojamoje karvidėje numatoma 350 vieta melžiamoms karvėms ir 27 individualūs gardai veršeliams iki 2 mėnesių amžiaus. Galvijų prieauglis laikomas atskirame bendrovės komplekse. Per metus ūkyje numatoma pagaminti iki 3200 tonų pieno ir reikalingas pašarų kiekis. Rekonstruojamoje 350 vietų karvidėje melžiamos karvės laikomos palaidos – besaitis laikymas. Mėšlas iš karvidės šalinamas skystame pavidale skreperiniais transporteriais nustumiant į skersinį kanalą įrengiamą karvidės centre po skersiniu bandotakiu. Mėšlas iš skersinio kanalo transportuojamas į greta tvarto projektuojamą siurblinę. Kanalams ir siurblinei užsipildžius iki leidžiamo lygio skystas mėšlas automatiškai persiurbiamas į kaupimo rezervuarą. Rezervuare telpa 6 mėnesių skystasis mėšlas, visos susidarančios gamybinės ir buitinės nuotekos bei krituliai į rezervuarą. Visi pagrindiniai gamybiniai procesai karvidėje ir melžimo bloke mechanizuoti. Kraikinis mėšlas susidaro veršiamosios aptvare ir veršelių laikymo sektoriuje. Kraikinio mėšlo tankį priima $0,75 \text{ t/m}^3$, tokiu būdu bendras 6 mėnesių kraikinio mėšlo tūris visame galvijų ūkyje bus $293,65 \text{ t} : 0,75 \text{ t/m}^3 = 391,6 \text{ m}^3$. Aikštelės tipo kraikinio mėšlo mėšlidę išnaudojant 90 procentų, jos geometrinė talpa turi būti $391,6 : 0,9 = 435,0 \text{ m}^3$. Mėšlą mėšlidėje kraunant vidutiniškai į 1,5 m storio rietuvę, mėšlidės plotas $290,0 \text{ m}^2$. Kraikinio mėšlo mėšlidę numatoma įrengti esamos apleistos įgilintos mėšlidės pastate ją rekonstruojant į dengtą antžeminę kraikinio mėšlo mėšlidę. Melžiamos karvės laikomos taikant skysto mėšlo šalinimo technologiją. Projektuojamas skystojo mėšlo kaupimo rezervuaras bus $6094,0 \text{ m}^3$ naudingos talpos ir 6554 m^3 geometrinės talpos su 6 m aukščio sienutėmis ir 37,3 m vidaus diametro. Rezervuaras projektuojamas monolitinis gelžbetoninis vieną metrą įleistas į gruntą.

Esamas kompleksas prijungtas prie vietinių kelių, prie elektros bei vandentiekio vietinių inžinerinių tinklų. Vanduo į pastatus tiekiamas iš artezinio gręžinio per vandens bokštą. Naujų prisijungimų prie inžinerinės infrastruktūros įrenginių nenumatoma. Pieno gamybai naudojamos žaliavos: Vanduo – $26,8 \text{ m}^3/\text{parą}$, $9780 \text{ m}^3/\text{m}$. Dyzelinis kuras – 17 t/m . Elektros energija – 225000 kW/m . Ūkyje susidarys tokios atliekos ir jų kiekiai: buitinės šiukšlės - $0,14 \text{ m}^3/\text{parą}$; $51 \text{ m}^3/\text{metus}$ (20 03 01), panaudotos liuminescencinės lempos - 20 vnt./m. (20 01 21), panaudota alyva - 238 l/m. (13 02 08), naftos produktais užterštos pašluostės - 33 kg/m . (15 02 03), statybinės atliekos turinčios asbesto - 40 t (17 06 05*), mediena - 12 m^3 (17 02 01), stiklas - 3 m^3 (17 02 02), mišrios statybinės ir griovimo atliekos - 28 m^3 (17 09 04). Gamybinės atliekos, tai būtų susidėvėję akumulatoriai, dienos šviesos lempos, atidirbę tepalai, tepalų pervežimo tara ir kt., nedideliais kiekiais kaupiamos ir pristatomos tiekiančioms šias prekes organizacijoms arba pavojingų atliekų tvarkymo įmonei UAB „Toksika“. Techninio remonto ir priežiūros atliekos, kaip tepaluotos pašluostės ir vienkartinio naudojimo užteršta tara, taip pat kaupiamos nedideliais kiekiais ir pristatomos pavojingų atliekų tvarkymo įmonei UAB „Toksika“. Be gamybinių atliekų ūkyje dar sukaupiama buitinių atliekų (šiukšlių). Tai įvairi vienkartinio panaudojimo tara, higienos tikslams naudojamas polietilenas, popierius, nedidelė dalis stiklo duženų ir kt. Šių atliekų surinkimui pastatomi konteineriai. Konteineris išvežamas kiekvieno mėnesio pabaigoje, pagal sutartį. Vykdamas statybos darbus, susidarys įvairios statybinės atliekos. Statybinės atliekos tvarkomos vadovaujantis aplinkosauginių reikalavimų bei normų. Statybinės atliekos, netinkamos naudoti statybos aikštelėje

ar perdirbti, išvežamos sudarius sutartį su statybinės atliekas tvarkančia įmone. Pavojingų, radioaktyvių medžiagų naudojama ir saugoma nebus. Duomenys apie triukšmo šaltinius:

Triukšmo taršos šaltiniai	Taršos šaltinių skaičius vnt.	Didžiausia leidžiama (nekenksminga aplinkai ir žmogui) tarša	Aplinkos foninis užterštumas	Veiklos sąlygojama tarša		Priemonės taršai mažinti
				Objekto teritorijoje (prie ribų)	Gyvenamojoje, rekreacijos teritorijoje, įvertinus foninį užterštumą	
Mobilios transporto priemonės	4	iki 80 dBA	Nematuotas. Neiškirtinis, būdingas gamybinio centro aplinkai	maža	I. maža	Naudojama serijinės gamybos technika. Vakarais, savaitgaliais ir švenčių dienomis darbai neorganizuojami, išskyrus gyvulių šėrimą.
Mėšlo maišymo siurbliai rezervuare	3	iki 80 dBA	Nematuotas. Neiškirtinis, būdingas gamybinio centro aplinkai	maža	nežymi	Mėšlas rezervuaruose maišomas tik mėšlavežio metu prieš pakraunant mėšlą į transporto priemones. Vakarais, savaitgaliais ir švenčių dienomis maišytuvai nejungiami.
Mėšlo siurblinės (siurbliai)	1	iki 80 dBA	Nematuotas. Neiškirtinis, būdingas gamybinio centro aplinkai	I. maža	nebus	Siurbliai įrengti šuliniuose.

Vibracijos, šviesos, šilumos ir elektromagnetinės spinduliuotės neigiamo poveikio – nebus. Gamybinės patalpos ir teritorija aprūpinta gaisrų gesinimo priemonėmis, pagal reikalavimus. Numatyta išorinė statinių apsauga nuo žaibo. Mobilė technika dirbanti pastatuose (traktoriai) turi turėti kibirkščių gaudytuvus arba jiems atitinkančią variklio degimo dujų išmetimo sistemą. Elektros tiekimo patikimumas visų pirma nustatomas vartotojo ir tiekėjo sutartimi ir abiejų pusių įsipareigojimais. Kadangi elektros tiekėjo įsipareigojimai yra nepakankami patikimumo elektros tiekimui užtikrinti, vartotojas imasi papildomų priemonių – įsirengia autonominį elektros tiekimo šaltinį. Ekstremalių situacijų galimybė mėšlo šalinimo linijoje ir kaupimo rezervuaruose dėl didelio objekto patikimumo labai nedidelė. Dėl aplaidumo gali būti perpildytas pirminis skysto mėšlo šulinėlis. Mėšlas į aplinką nepateks jis pradės kauptis tvarte mėšlo takuose.

Ūkio veikla gali įtakoti paviršinio ir požeminio vandens kokybę, bet tinkamai eksploatuojant esamus ir projektuojamus statinius bei įrengimus teršiančio pobūdžio neturės. Vidutiniškai ir mažai užterštos lietaus nuotekos nuo kelių mėšlui ir nuo kelių ir aikštelių, kitai produkcijai vežti, natūraliais ir dirbtiniais nuolydžiais nukreipiamos į aplinkines pievutes. Per metus komplekse susidarys 12188.0 m³ nuotekų ir skystojo mėšlo. Buitinių nuotekų kiekis (281.82 m³/m) sudaro 2.3 % viso per metus susidariusio srutų ir skystojo mėšlo kiekio.

Išmetamo į atmosferą amoniako (NH₃) taršos koeficientai:

	Vidutinis metinis taršos koeficientas, kgNH ₃ /gyvūnui				Suminis metinis taršos koeficientas, kgNH ₃ /gyvūnui
	Gyvūnų laikymas tvarte	Mėšlo saugojimas mėšlidėje	Mėšlo paskleidimas	Gyvulių ganymas	
Melžiamos karvės	8.7	3.8	12.1	3.9	28.5
Kiti galvijai	4.4	1.9	6.0	2.0	14.3
Penimos kiaulės	2.89	0.85	2.65	-	6.39
Paršavedės	7.43	2.18	6.82	-	16.43
Avys	0.24	-	0.22	0.88	1.34
Arkliai	2.9	-	2.2	2.9	8.0
Vištos	0.19	0.03	0.15	-	0.37
Broileriai	0.15	0.02	0.11	-	0.28
Kiti paukščiai	0.48	0.06	0.38	-	0.92
Kailiniai žvėreliai	0.6	-	1.09	-	1.69

Išmetamo į atmosferą amoniako (KD) taršos koeficientai:

	Vidutinis metinis taršos koeficientas, kg KD/gyvūnui
Melžiamos karvės	0.36
Kiti galvijai	0.24
Penimos kiaulės	0.5
Paršavedės	0.58
Arkliai	0.18
Vištos	0.084
Broileriai	0.052
Kiti paukščiai	0.032

Išmetama iš viso per metus: NH₃ – 10361.1 kg, KD – 132.48 kg.

Ūkinės veiklos vietoje nėra vertingų saugomų geologinių objektų. Ūkinės veiklos vieta nėra lengvai pažeidžiama erozijos ir nėra karstiniame rajone. Ūkinės veiklos sąlygojamos dirvožemio taršos bei žemės gelmių pažeidimų nebus. Gelžbetonio dangos su hidroizoliacija mėšlo kaupimo ir transportavimo aikštelėse iki minimumo sumažina paviršinio vandens infiltracijos į gruntą tikimybę. Vadovaujantis LR aplinkos ministro ir LR žemės ūkio ministro 2011.09.26 įsakymo Nr. D1-735/3D-700 (Valstybės žinios, 2011-09-30, Nr. 118-5583) patvirtintu "Mėšlo ir srutų tvarkymo aplinkosaugos reikalavimų aprašo" reikalavimais skysto mėšlo rezervuaras uždengiamas. Rezervuaro uždengimui naudojami smulkinti šiaudai.

5¹. Planuojamos ūkinės veiklos poveikio Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumas

Ūkinės veiklos vieta patenka į *Natura 2000* teritoriją - PAST - Žuvinto, Žaltyčio ir Amalvo pelkės (LTALYB003). Ūkinės veiklos vieta yra Daukšių žemės ūkio prioriteto funkcinėje zonoje, kuri yra įsiterpusi į *Natura 2000* teritoriją - BAST – Žuvinto ežeras ir Buktos miškas (LTALY0005). Valstybinės saugomų teritorijų tarnyba atliko planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimo poveikio įsteigtoms ar potencialioms *Natura 2000* teritorijoms reikšmingumo nustatymą. Pagal 2014-07-10 išvadą Nr. (4)-V3-1705(72) – planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimas negali daryti reikšmingo poveikio *Natura 2000* teritorijose esančioms vertybėms.

6. Pastabos, pasiūlymai

6.1. Planuojamos ūkinės veiklos užsakovas, vadovaudamasis Visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos aprašu patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. D1-370 „Dėl Visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos aprašo patvirtinimo“ apie atrankos išvadą turi informuoti visuomenę raštu informuoti Aplinkos apsaugos agentūrą apie atliktą visuomenės supažindinimą.

6.2. Planuojamos ūkinės veiklos vykdytojas privalės laikytis visų aktualių veiklą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų ir atitinkamai keisti veiklos rodiklius, keičiantis teisiniam reguliavimui.

6.3. Vykdomos veiklos metu paaiškėjus, kad daromas didesnis poveikis aplinkai už informacijoje atrankai išvadai pateiktus arba teisės aktuose nustatytus rodiklius, veikos vykdytojas privalės nedelsiant taikyti papildomas poveikį aplinkai mažinančias priemones.

6.4. Vykdam planuojamą ūkinę veiklą nepažeisti Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų, patvirtintų 1992 m. gegužės 12 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 343.

7. Pagrindiniai motyvai, kuriais buvo remtasi priimant išvadą

7.1. Planuojama ūkinė veikla bus vykdoma nuo seno susiformavusioje gamybinėje teritorijoje.

7.2. Bendrovės fermoje laikomų gyvulių kiekis nebus didinamas.

7.3. Fermoje naujų prisijungimų prie inžinerinės infrastruktūros įrenginių nenumatoma.

7.4. Planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimas negali daryti reikšmingo poveikio „Natura 2000“ teritorijose esančioms vertybėms.

7.5 Vykdomas poveikio visuomenės sveikatai vertinimas siekiant patikslinti SAZ ribas.

7.6. Visuomenės nepasitenkinimas planuojama ūkine veikla nenumatomas.

8. Priimta atrankos išvada – Balsupių kooperatinės bendrovės karvidės rekonstrukcijai ir skysto mėšlo rezervuaro statybai poveikio aplinkai vertinimas neprivalomas, pagal atrankos išvadai pateiktą informaciją.

Ši atrankos išvada galioja 3 metus nuo jos viešo paskelbimo dienos. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 7 straipsnio 9 dalies nuostatomis, suinteresuota visuomenė per 20 darbo dienų nuo atrankos išvados paskelbimo dienos turi teisę teikti atsakingai institucijai, šiuo atveju Aplinkos apsaugos agentūrai, pasiūlymus persvarstyti atrankos išvadą, kiti poveikio aplinkai vertinimo proceso dalyviai: planuojamos ūkinės veiklos organizatorius, poveikio aplinkai vertinimo rengėjas ir poveikio aplinkai vertinimo subjektai per 10 darbo dienų nuo atrankos išvados gavimo dienos turi teisę pateikti atsakingai institucijai motyvuotą prašymą persvarstyti atrankos išvadą.

Taršos prevencijos ir leidimų departamento
Marijampolės skyriaus vedėjas

Česlovas Vyzas

**TARŠOS PREVENCIJOS IR LEIDIMŲ DEPARTAMENTO 2014-11-10 RAŠTO NR. (15.4)-A4-7041
ADRESATŲ SĄRAŠAS**

Balsupių kooperatinei bendrovei

Liepų g. 2A, Dženčialaukos kaimas, Marijampolės savivaldybė
el. p. suvalkija@inbox.com

Marijampolės savivaldybės administracijai

J.Basanavičiaus a. 1. 68307 Marijampolė
el. p. administracija@marijampole.lt

Marijampolės visuomenės sveikatos centrui

A.Valaičio g. 2. LT-68176. Marijampolė
el. p. info@marijampolesvsc.sam.lt

Marijampolės apskrities priešgaisrinei gelbėjimo valdybai

Stoties g.59. 68230 Marijampolė
el. p.marijampole.pgv@vpgt.lt

Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Marijampolės teritoriniam padaliniiui

Vytauto g. 19. 68300 Marijampolė
el. p. marijampole@heritage.lt

Žiniai:

Aplinkos ministerijos Marijampolės regiono aplinkos apsaugos departamentui